

UDRUŽENJE DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE
UDRUGA DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE
ASSOCIATION OF INSURANCE COMPANIES IN FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
Đoke Mazalića 4/III, 71 000 Sarajevo

Koncept osiguranja od prirodnih opasnosti zasnovan na iskustvu s poplavom iz 2014.

O Udruženju

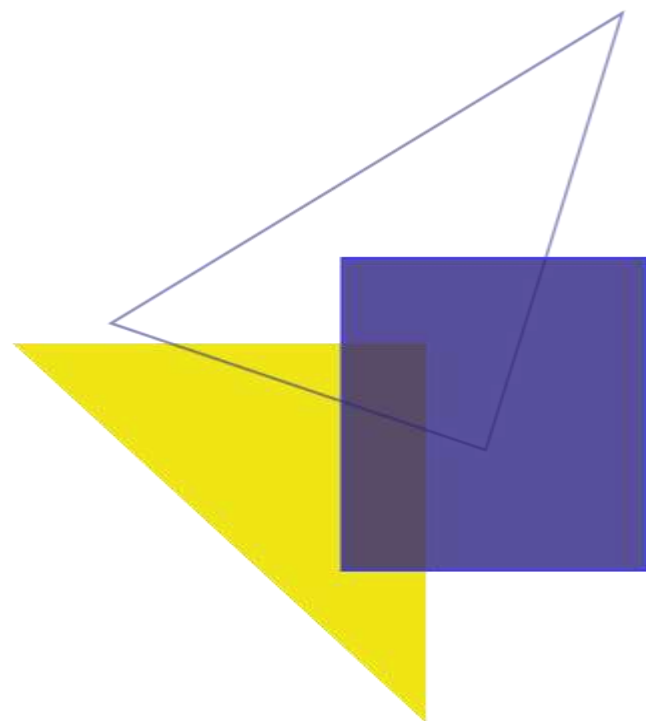
- Udruženje društava za osiguranje u FBiH osnovano je 30.11.2006.
- Danas ima 18 članova, od toga 11 društava sa sjedištem u FBiH i 7 društava sa sjedištem u RS/DB koja u FBiH posluju putem filijala

O Udruženju

- Ovih 18 društava ostvarilo je u 2018. 451.459.466 KM premije osiguranja u FBiH, što je 92,69% od ukupne premije osiguranja ostvarene u FBiH

O Udruženju

- Ovih 18 društava ostvarilo je u 2017. 443.400.470 KM premije osiguranja u FBiH, što je 94,34% od ukupne premije osiguranja ostvarene u FBiH
- Na nivou BiH, ovih 18 društava s premijom ostvarenom u FBiH je imalo 64,89% od ukupne premije osiguranja ostvarene u BiH

Premija u BiH 2017.

683.238.707 KM

Vrsta osiguranja	% od ukupne premije	KM
Autoodgovornost	50,07%	342.125.616
Život	20,38%	139.249.444
Auto kasko	8,85%	60.442.660
Nezgoda	7,06%	48.262.771
Požar	4,49%	30.655.560
Ostala imovina	3,73%	25.518.136
Krediti	1,70%	11.648.182
Zdravstveno	1,44%	9.821.562
Odgovornost	1,14%	7.776.144
Transport	0,59%	4.034.758
Ostalo	0,54%	3.703.874

Premija u BiH 2017. 683.238.707 KM

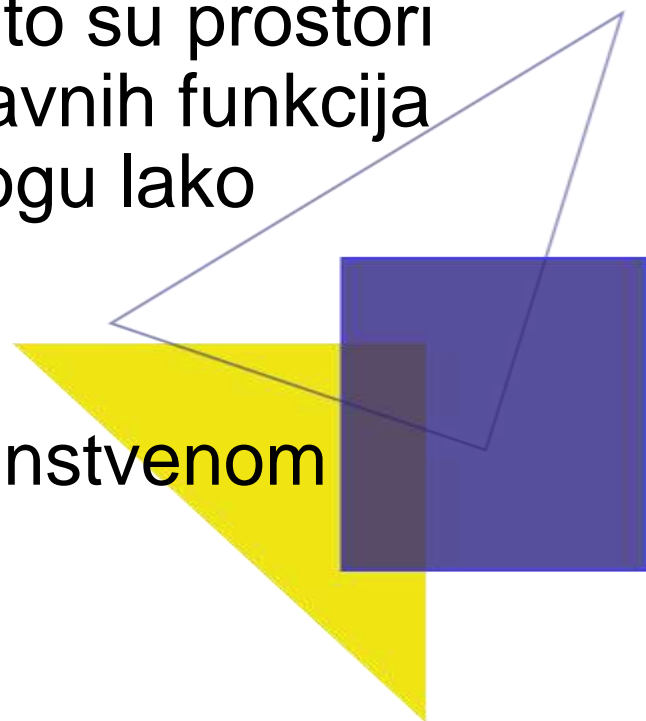
- Podaci za premiju samo za prirodne opasnosti na nivou tržišta entiteta i BiH nisu dostupni
- Portfelj poplave Bosna Re-a za 2017. pokazuje premiju od 390.638 KM* (2018. sa 3 kvartala 245.672 KM)
- Portfelj zemljotresa Bosna Re-a za 2017. pokazuje premiju od 837.250 KM* (2018. sa 3 kvartala 433.510 KM)

* Samo premija izričito iskazana kao premija za tu opasnost

Treba li nam osiguranje?

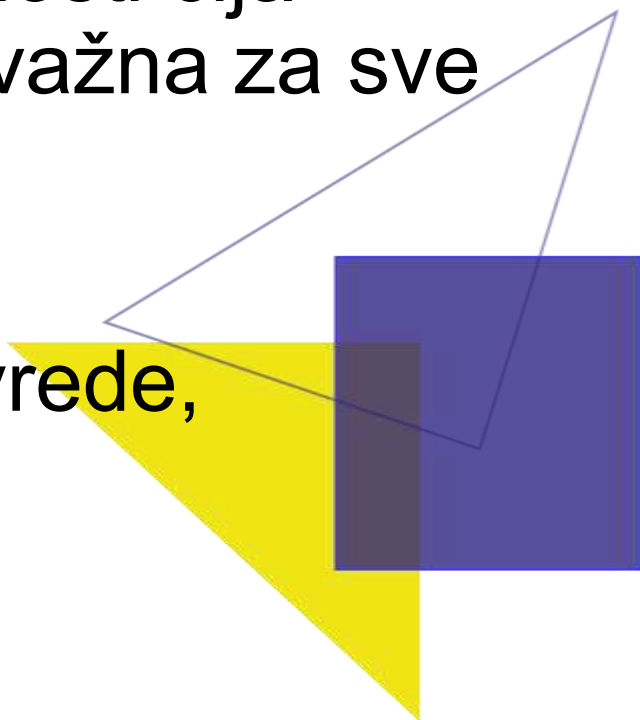
- Za većinu građana, kuća ili stan su najvrjednija imovina koju imaju
- Za državne ili javne institucije, to su prostori za njihov rad ili za obavljanje javnih funkcija velikih vrijednosti koji se ne mogu lako zamijeniti drugim
- Škole, bolnice – zgrade sa jedinstvenom namjenom

Treba li nam osiguranje?

- Državna i javna preduzeća
- Velika koncentracija vrijednosti čija funkcionalnost je izuzetno važna za sve građane
- Pošte, telekomi, elektroprivrede, željeznice, aerodromi

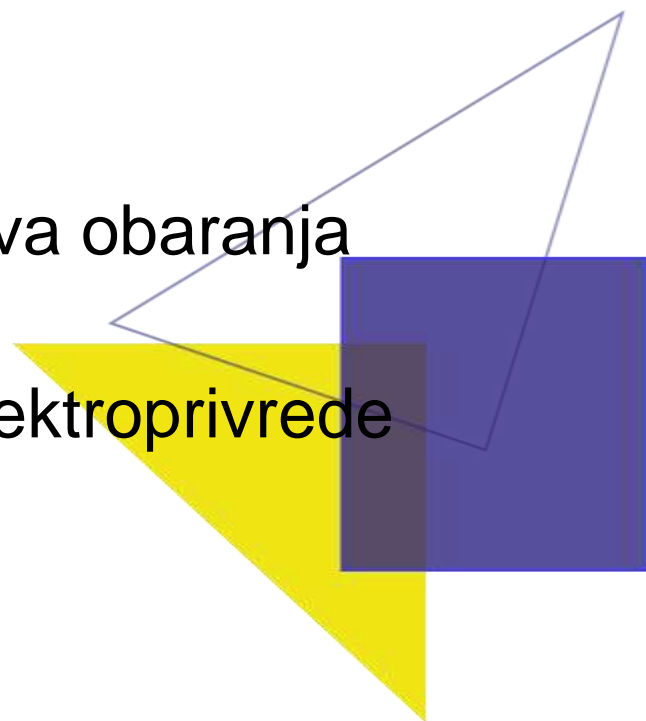

Treba li nam osiguranje?

Na današnji dan po našim saznanjima osigurana je imovina:

- Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg-Bosna
- BH Telecoma
- HT
- EP BiH najzad osiguran nakon dva obaranja tendera
- Po našim saznanjima imovina Elektroprivrede Republike Srpske nije osigurana

Treba li nam osiguranje?

- Do 01.01.1968. postojalo je obavezno osiguranje sve tadašnje društvene imovine
- Praktično do 1991./1992., najveći dio društvene imovine bio je osiguran od požara
- Nažalost, svijest o osiguranju i navika da se imovina osigura je, čini se, nestala

Štete po osiguranju – maj 2014.

- Telekomunikaciona kompanija A – 1.400.000 KM
- Energetska kompanija – 813.000 KM
- Telekomunikaciona kompanija B – 423.000 KM
- Najviša šteta po fizičkim osobama – 40.150 KM

(portfelj Bosna Re)

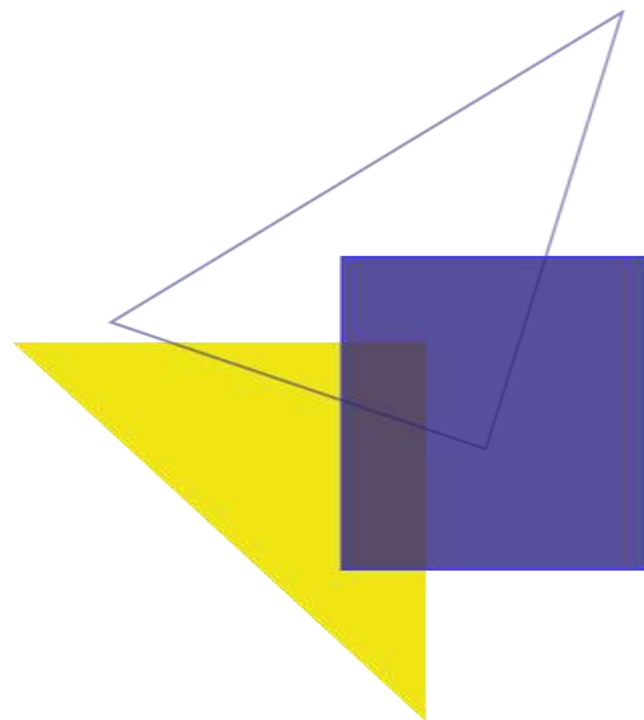
Štete iz maja 2014.

Štete iz maja 2014. (nap.ba 4.7.2014.)

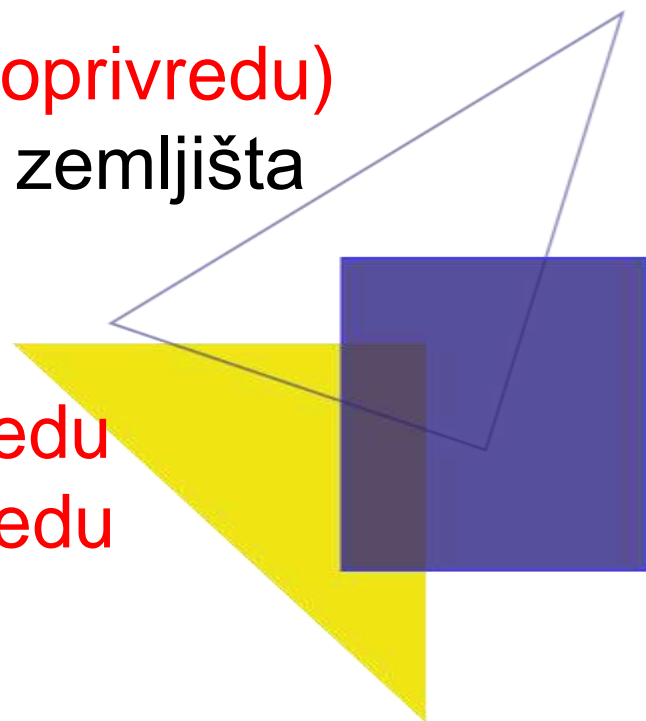
- Štetu tokom poplava koje su našu zemlju zadesile u maja ove godine do sada su Vanjskotrgovinskoj komori BiH prijavili predstavnici 154 firme iz Bosne i Hercegovine, javlja bh. novinska agencija Patria.
- U izvještaju VTK BiH, koji je agencija Patria dobila na uvid, navodi se kako firme pogođene poplavama upošljavaju oko 14.616 uposlenika, direktna pričinjena šteta na njima je oko 41 milion KM, dok se indirektna šteta procjenjuje na oko 24 milina KM.
- Vanjskotrgovinska komora BiH kreirala je upitnik koji se odnosi na štete na kompanijama u BiH nastale usljed polava. Upitnik je proslijedila svojim članicama. Ukupno 154 firme su dostavile popunjen upitnik, te je na osnovu toga izvršena procjena šteta nastale na domaćim firmama usljed poplava. Štete su ogromne i teško nadoknadive u skorijem vremenskom periodu, navodi se u izvještaju VTK BiH.
- Ukupni direktni prijavljeni troškovi firmi su oko 41.635.000 KM, ali treba znati, navodi se dalje u izvještaju, da jedan dio firmi nije još uvijek dostavio vrijednost šteta pa se očekuje da će vrijednost šteta biti još i veća. Ukupni indirektni prijavljeni troškovi za ove firme su oko 24.033.000 KM.
- Donosimo spisak firmi koje su na osnovu vlastitih prijavljenih troškova svrstane u najviše pogođene tokom poplava u BiH:
- "Exclusive Lingerie" Banja Luka
- Steel Construction Bosna d.o.o., Jajce
- "SEMING" d.o.o., Grabovac
- "Duvan" AD, Bijeljina
 - "Gumitehna- Mahmic", Maglaj
 - "Vitinka" AD., Kozluk
 - "Industrija domooprema HELIOS", Banovići
 - "ZP Komerč", Vršani
 - "Fabrika cementa", Lukavac
 - "Pivara" d.d., Tuzla
 - "Alpro", Vlasenica
 - "Refinerija šećera", Brčko
 - "Voćni rasadnik" d.o.o., Špionica
 - "AX Tropic" d.o.o., Banja Luka
 - "Robot General Trading Co" d.o.o., Banja Luka
 - "Almy" do.o., Pečuj
 - "PD", Semberija
 - "Orao", Bijeljina
 - "Finalna Obrada Drveta", Šekovići
 - "Bingo" d.o.o. Export-import, Tuzla
 - "Dvorovi" d.o.o., Bijeljina
 - "Poljoprivredni zavod", Bijeljina
 - "Dragić" TR, "Dragić 2", Šekovići
 - "PZS" Agrosemberija", Bijeljina
 - "Dzekos" do.o., Sarajevo
 - "STEEL KONSTRUKTION BOSNA" D.O.O., Jajce
 - "Voćar - Promet" d.o.o., Zvornik
 - "DMDE d.o.o.", Doboj Istok
 - "HOLDING DRINATRANS AD", Zvornik
 - "TREBAVA EKSPRES" d.o.o., Doboj
 - "JELINAK d.o.o.", Žepče
 - "ZENICATRANS-PREVOZ PUTNIKA" d.d., Zenica
 - "ZENICATRANS-PREVOZ PUTNIKA" d.d., Zavidovići
 - "TRANSTURIST" d.d., Tuzla
 - "TRANSKOP" d.o.o., Tuzla

Prirodne opasnosti u BiH

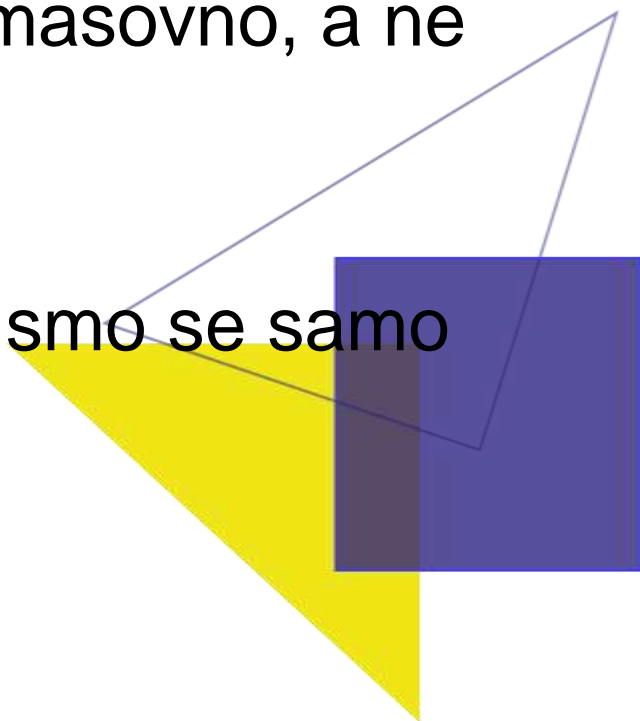
- Udar groma – pojedinačne štete
- Oluja
- Grad (tuča) – dobar krov bi trebao spriječiti štetu
- Poplava (ali obično ne i za poljoprivredu)
- Klizanje tla/slijeganje tla/odron zemljišta
- Težina snijega*/Lavina
- Zemljotres
- Mraz – odnosi se na poljoprivredu
- Suša – odnosi se na poljoprivredu

Prirodne opasnosti u BiH

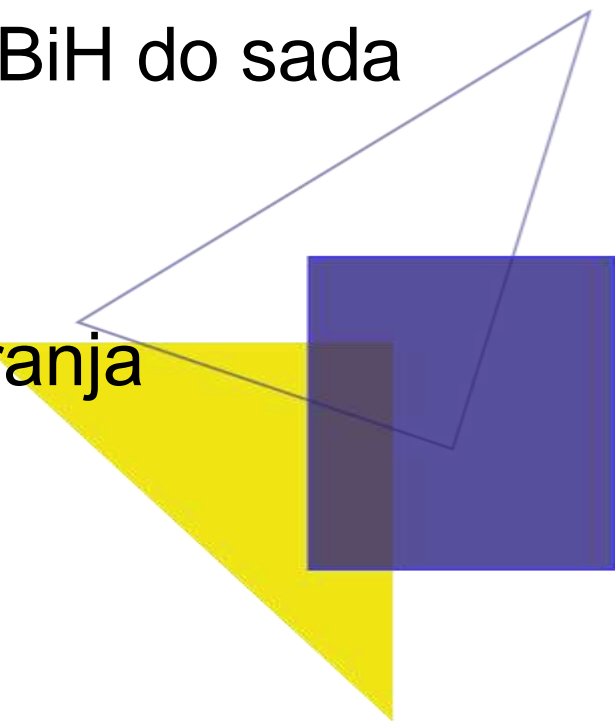
- Za potrebe ove prezentacije zadržaćemo se samo na onim prirodnim opasnostima koje mogu oštetiti imovinu poput zgrada i drugih objekata, opreme i zaliha, i to masovno, a ne u pojedinačnim slučajevima
- Za potrebe koncepta, usmjerili smo se samo na domaćinstva

Oluja

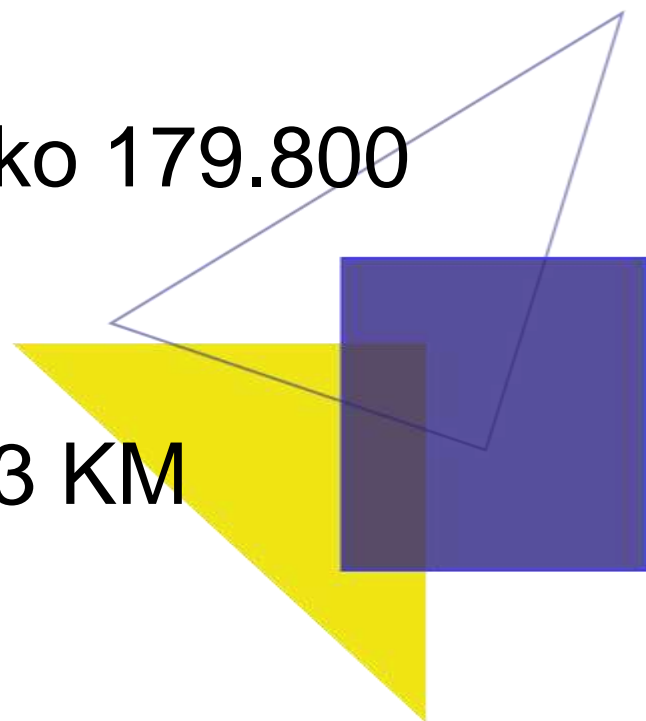
- Štete od oluje su automatski pokrivenene, kao osnovna opasnost, u okviru požarne police
- Za razliku od zapadne Europe, BiH do sada nije imala značajnije događaje
- Pokriće je na punu sumu osiguranja

Oluja

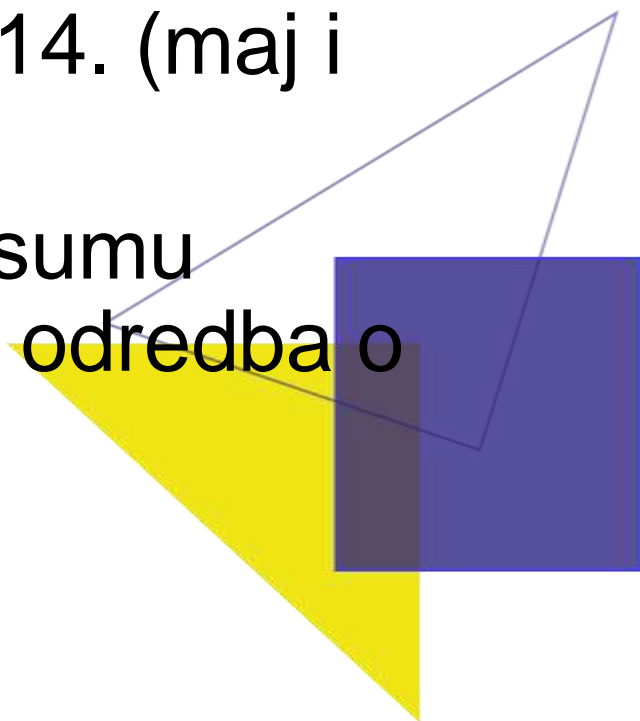
- Portfelj Bosna reosiguranja za posljednjih 18,5 godina imao je 2.514 šteta od jakog vjetro/oluje
- Prosječna godišnja šteta oko 179.800 KM
- Prosječan iznos štete 1.323 KM

Poplava

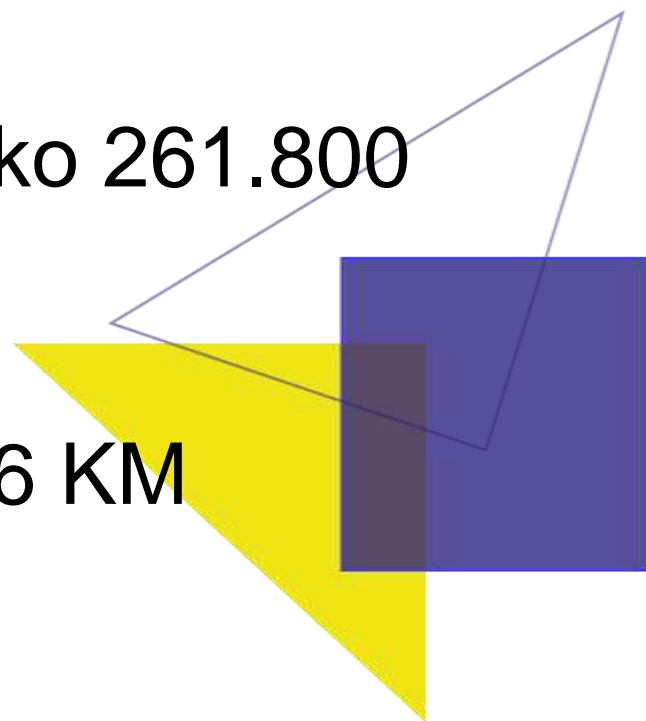
- Poplava, bujica, visoka voda su dopunski rizici uz požarnu policu
- Velike ekonomske štete od poplava u BiH su se desile 2010. i 2014. (maj i august)
- Pokriće može biti na punu sumu osiguranja – primjenjuje se odredba o podosiguranju, ili
- Na prvi rizik

Poplava

- Portfelj Bosna reosiguranja za posljednjih 18,5 godina imao je 508 šteta od poplave
- Prosječna godišnja šteta oko 261.800 KM
- Prosječan iznos štete 9.536 KM

Poplava

- Portfelj Bosna reosiguranja ima 9.906 rizika kod kojih je pokrivena poplava, s ukupnom sumom osiguranja od 836.045.715,86 KM
- S obzirom da se radi o masovnim štetnim događajima, ograničenje naknade štete od strane reosiguranja po događaju je nešto preko 10% od ukupne sume

Klizanje tla/odron zemljišta

- Klizanje tla i odronjavanje je dopunski rizik uz požarnu policu
- Do poplava u maju 2014. nisu predstavljali veliki problem
- Pokriće može biti na punu sumu osiguranja – primjenjuje se odredba o podosiguranju, ili
- Na prvi rizik

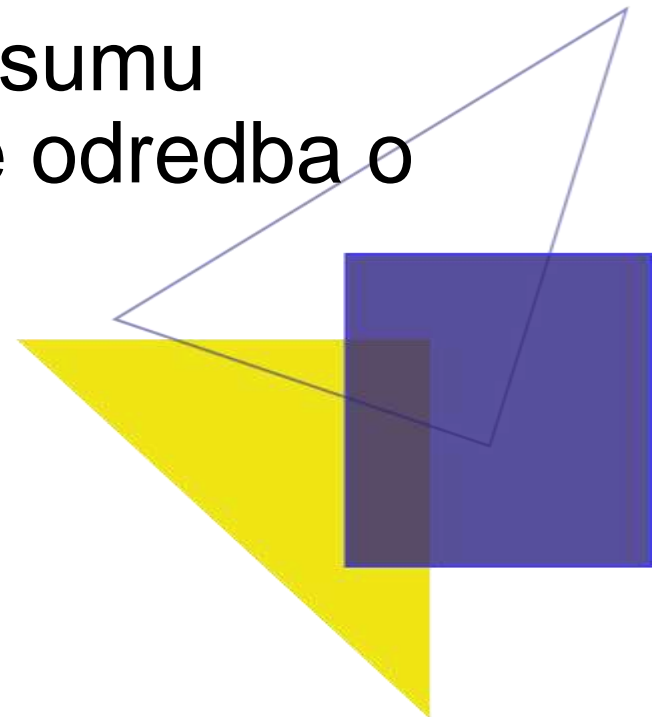
Klizanje tla/odron zemljišta

- Portfelj Bosna reosiguranja za posljednjih 18,5 godina imao je 130 šteta od klizanja i odronjavanja tla
- Prosječna godišnja šteta oko 53.200 KM
- Prosječan iznos štete oko 7.569 KM

Lavina

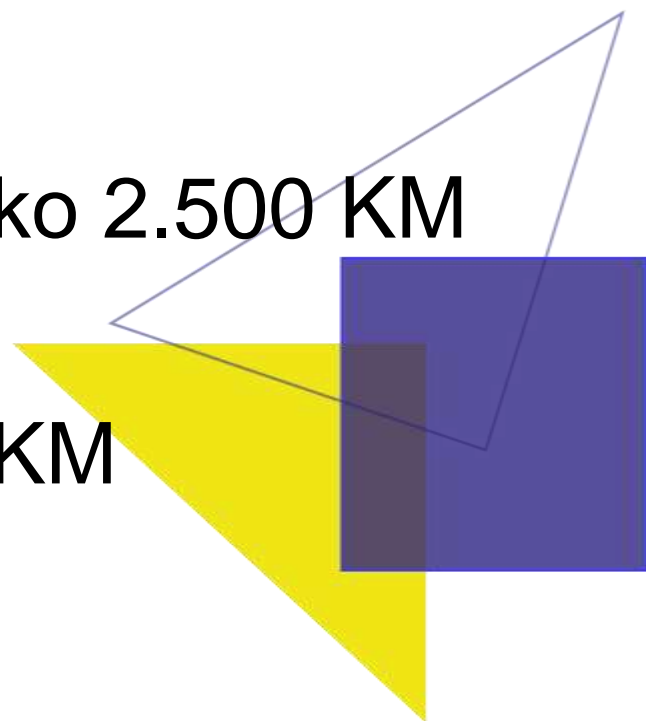
- Snježna lavina je dopunski rizik uz požarnu policu
- Pokriće može biti na punu sumu osiguranja – primjenjuje se odredba o podosiguranju, ili
- Na prvi rizik

Lavina

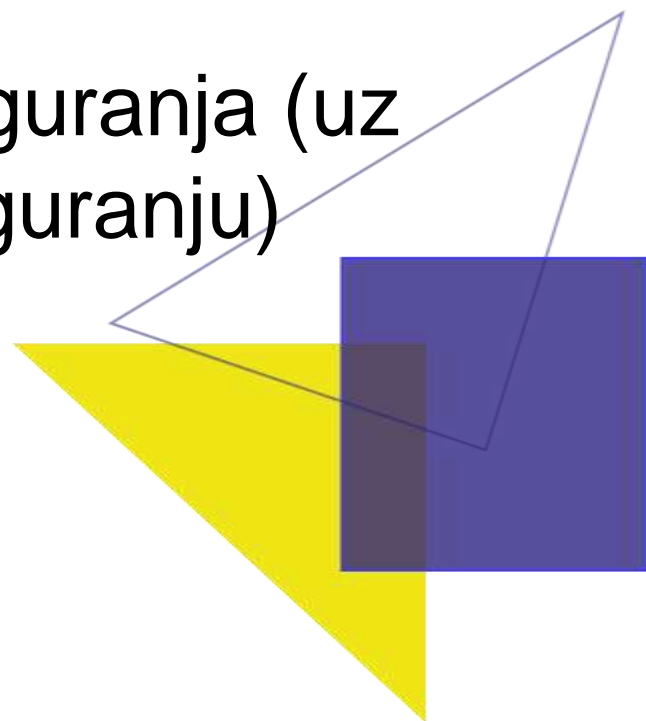
- Portfelj Bosna reosiguranja za posljednjih 18,5 godina imao je 59 šteta od snježnih lavina
- Prosječna godišnja šteta oko 2.500 KM
- Prosječan iznos štete 776 KM

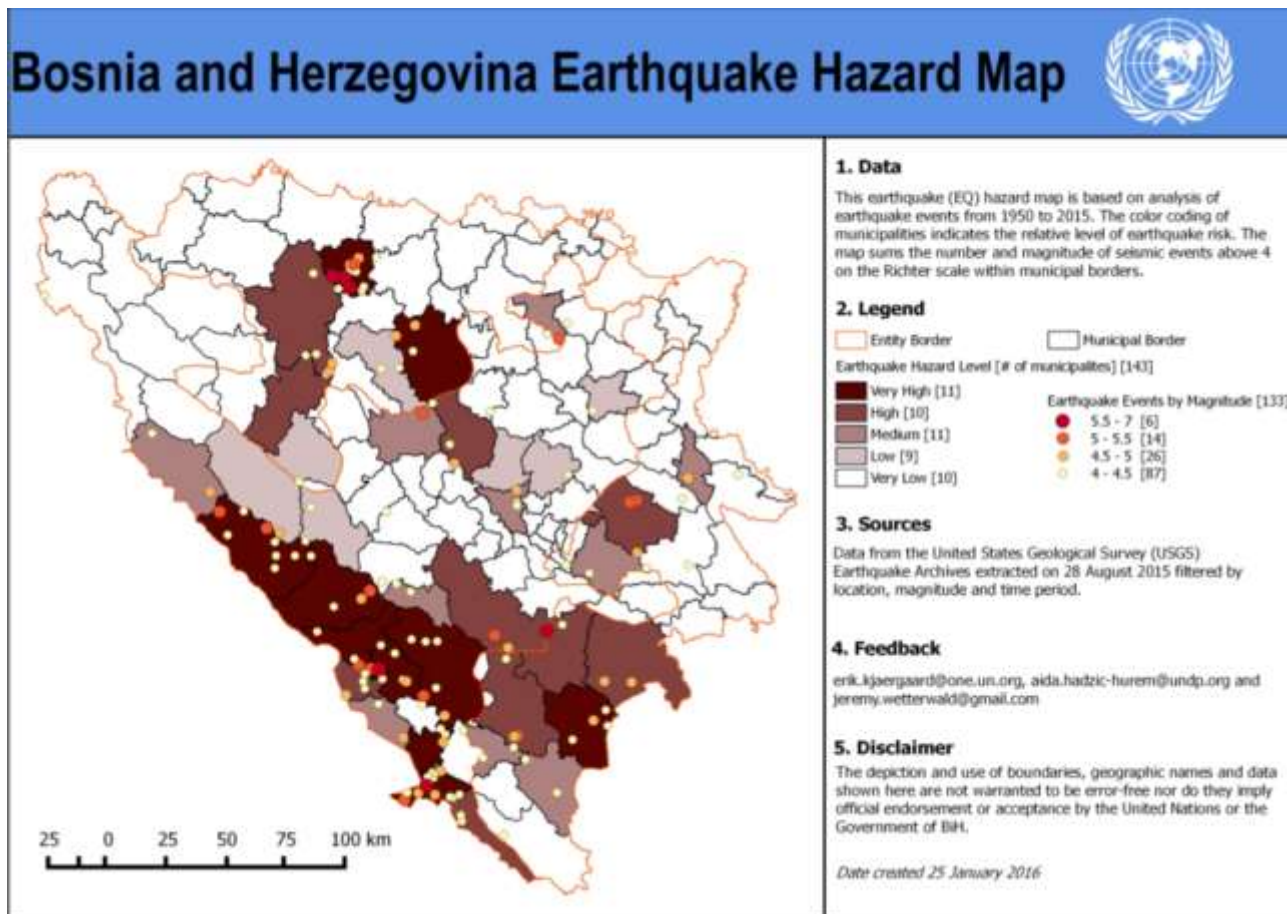

Zemljotres

- Zemljotres je dopunski rizik uz požarnu policu
- Osigurava se na sumu osiguranja (uz primjenu odredbi o podosiguranju)

Izloženost BiH zemljotresu

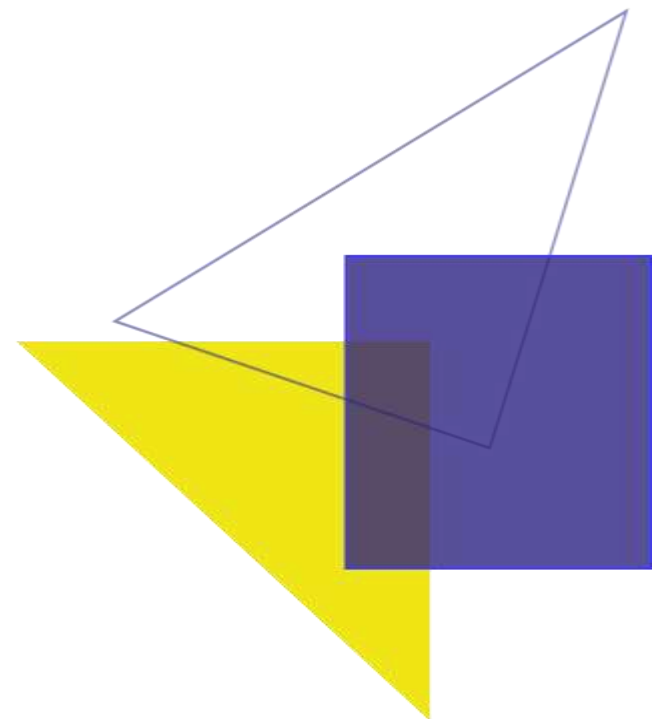
Zemljotres

- Portfelj Bosna reosiguranja ima 974 police koje pokrivaju zemljotres, s ukupnom sumom osiguranja 2,48 milijardi KM
- S obzirom da se radi o masovnim štetnim događajima, ograničenje naknade štete od strane reosiguranja je nešto iznad 10% od ukupne sume. Prema modelu QuakeRisk 1.1, to je više nego dovoljno

Zemljotres

- Pokriće zemljotresa pokriva požar nakon zemljotresa na istom principu koji podrazumijeva masovne štete

Svijest o osiguranju

Na datum	Ukupna SO za poplavu portfelj Bosna RE KM
31.12.2009.	1.007.573.100
31.12.2010.	1.022.836.702
31.12.2011.	1.053.677.855
31.12.2012.	897.553.394
31.12.2013.	749.709.240
31.12.2014.	917.339.784
31.12.2015.	1.035.847.868
31.12.2016.	1.018.689.106
31.12.2017.	771.508.775
30.09.2018.	836.045.716

Šta za koncept treba naglasiti

Kod svakog koncepta se mora naglasiti da:

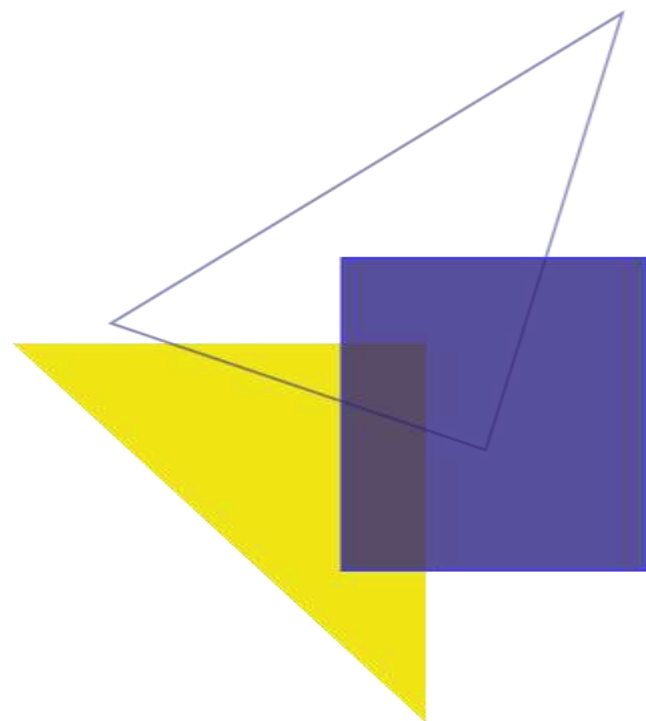
- Bez obaveznosti nema uspjeha
- Potrebna je franšiza (učešće osiguranika u šteti) zbog masovnosti šteta
- Nema neograničenog pokrića
- Treba razraditi način prikupljanja premije
- Treba razraditi način procjene i isplate šteta

Opasnosti uzete u obzir

Tri najznačajnije:

1. Poplava
2. Zemljotres
3. Klizanje tla

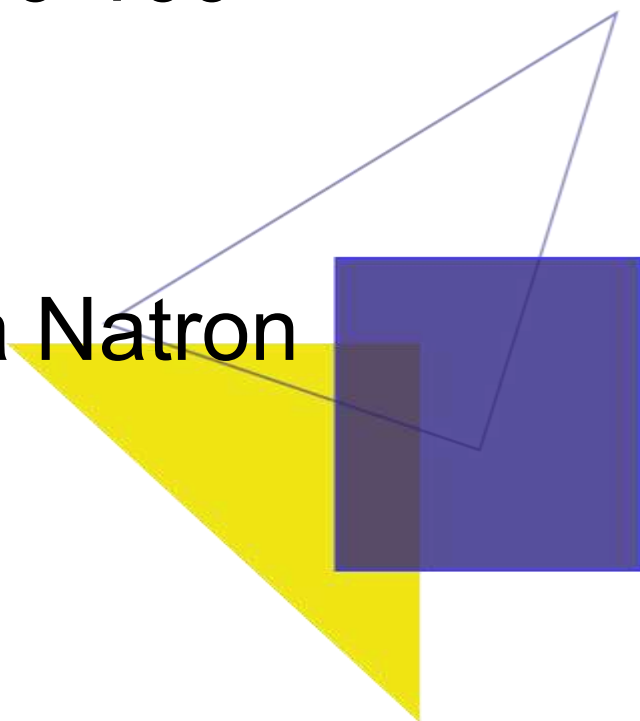
Poplave u BiH 2014.

Osigurane štete u BiH

- Preciznog podatka o iznosu šteta koje su osiguranja platila po poplavama iz 2014. nema. Procjena je 80-100 miliona KM
- Najveća šteta se desila na Natron Hayatu

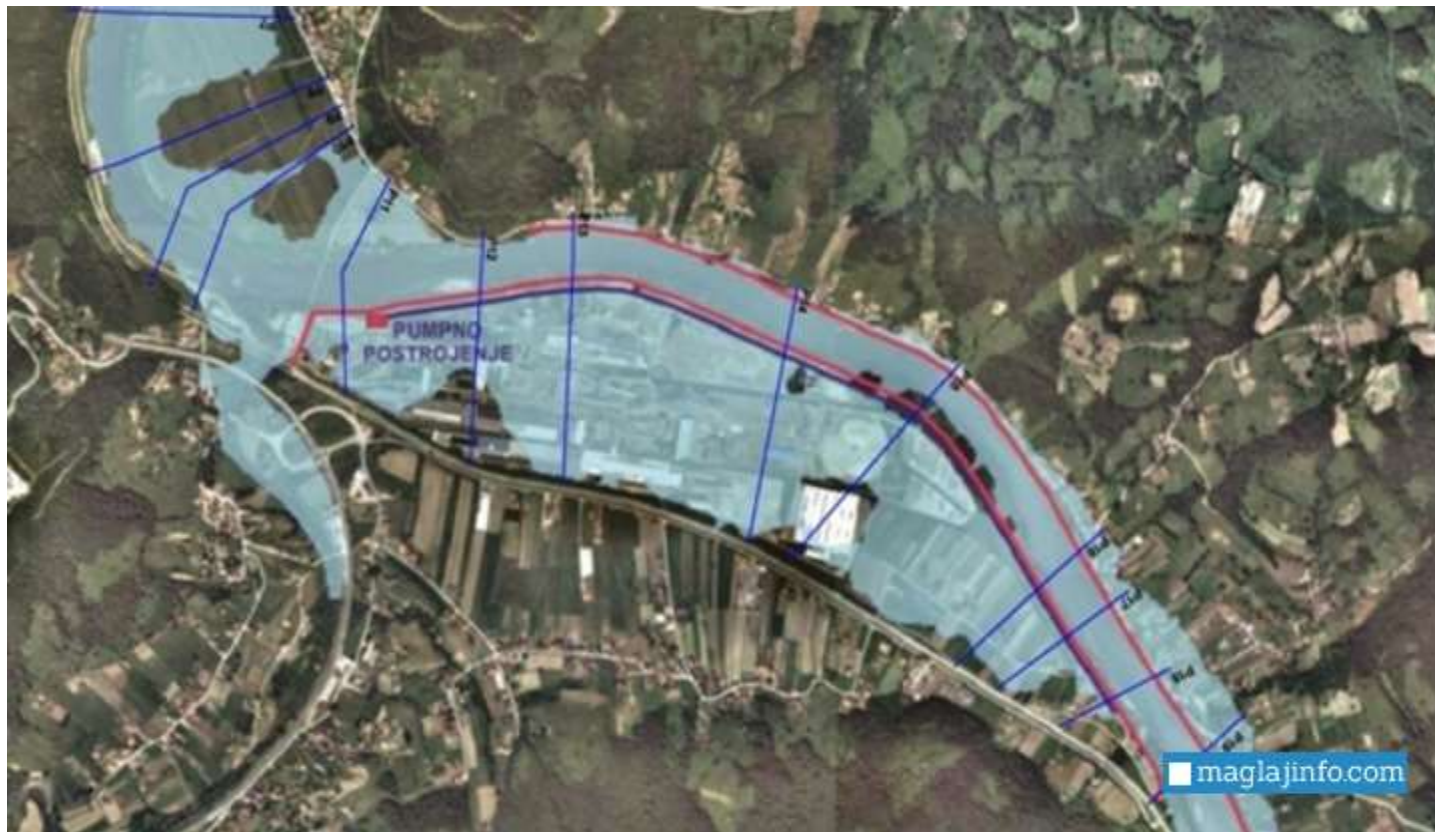

Osigurane štete u BiH

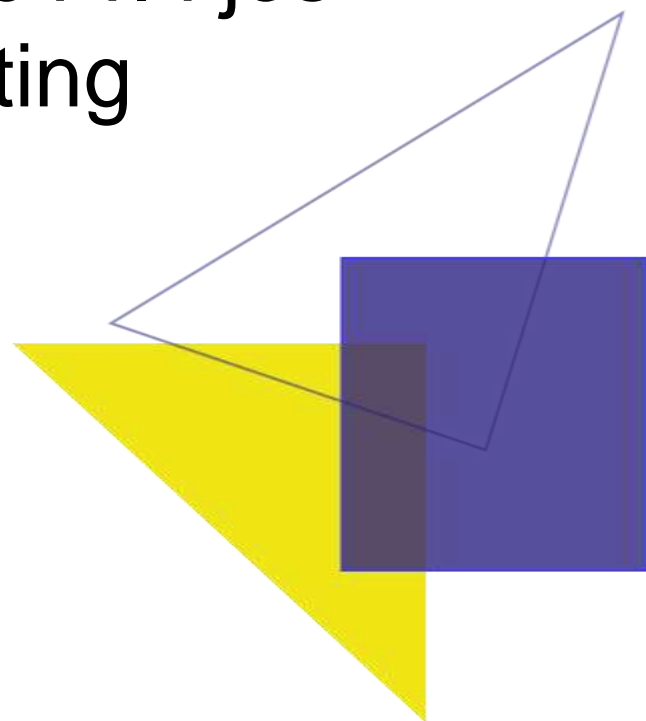
Osigurane štete u BiH

Osigurane štete u BiH

- Po imovinskom ugovoru o reosiguranju Bosna Re-a imali smo 7.548.466 KM šteta po poplavi iz maja 2014. i još 6.831.931 KM po tzv. fronting poslovima

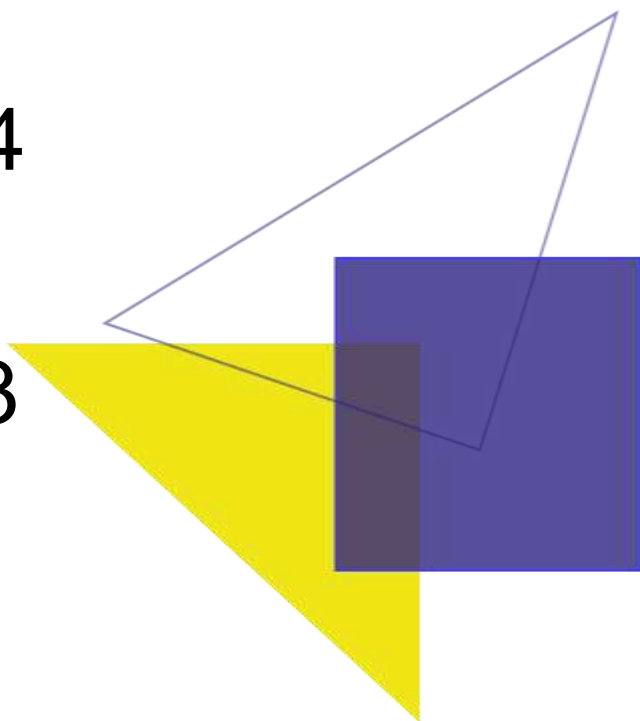
Pretpostavke

Ukupan broj stambenih jedinica:

BiH 1.617.308

Od toga

- Federacija BiH 991.384
- Republika Srpska 588.241
- Brčko distrikt BiH 37.683

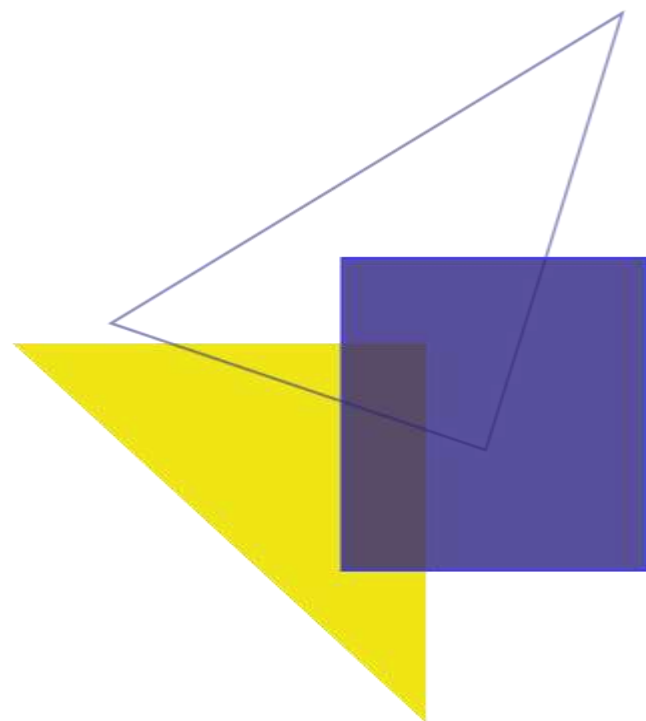

Pretpostavke

Uz limit na prvi rizik od 30.000 KM po stambenoj jedinici ukupna izloženost je

48.519.240.000 KM

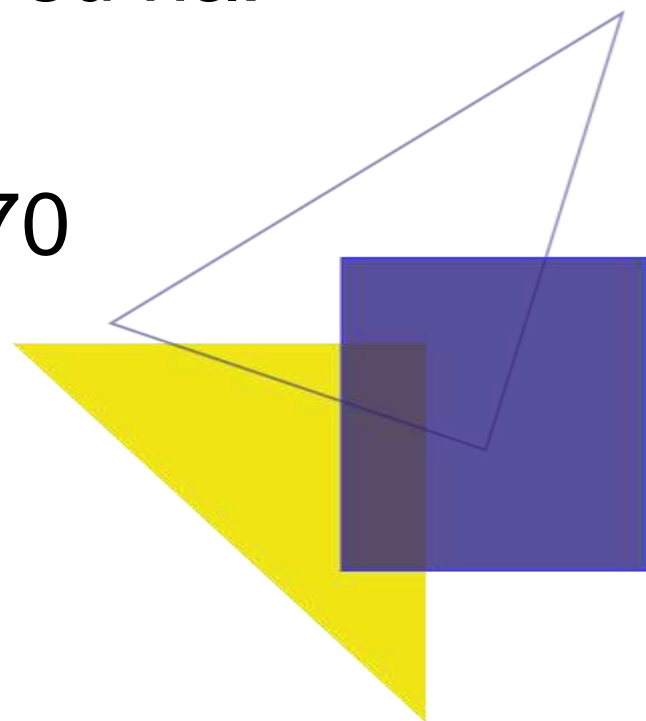

Procjena događaja 1/200

Prema kalkulaciji Guy Carpentera moguće štete u događaju koji se dešava 1 u 200 godina procijenjene su na:

- Zemljotres KM 397.769.770
- Poplava KM 471.490.174

Procjena događaja 1/200

Prema kalkulaciji Guy Carpentera

- Preporučeni kapacitet: KM
488.957.500
- Procijenjena cijena kupovanja
reosiguranja u ovom kapacitetu je 15,6
do 21,5 miliona KM

Štete u 2014.

Prosječna šteta na stambenoj jedinici:

- U FBiH po podacima iz novina KM 14.905
- U FBiH po procjeni WB KM 39.188
- U RS po procjeni WB KM 33.592
- U Brčko distriktu po procjeni WB KM 38.642

Izazovi

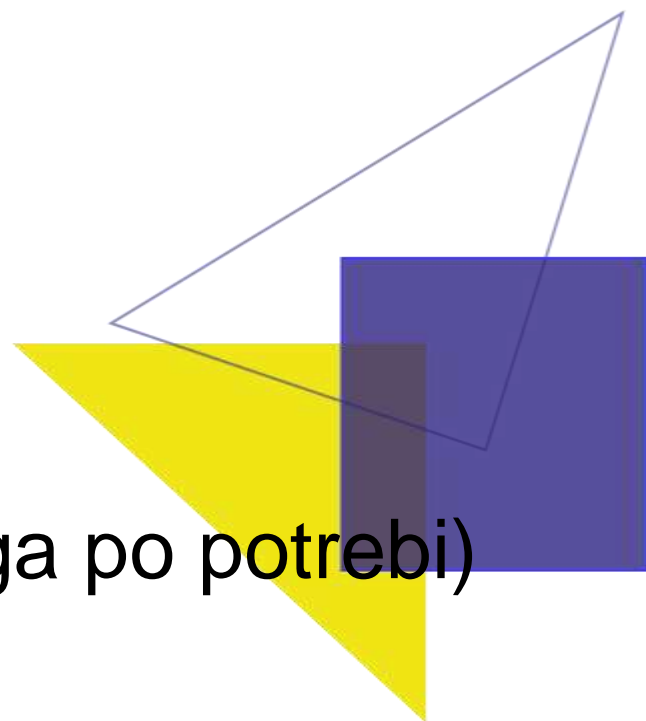
- Obaveznost – zakonske pretpostavke
- Omasovljenje i naplata premije
- Mali obuhvat – neizbježni pad koncepta
- Administriranje i troškovi vezani uz to
- Mapiranje rizika (GPS pozicioniranje rizika)
- Provizije za izdavanje polica
- Ograničenje pokrića po stambenoj jedinici
- Franšiza

Izazovi

- Neophodno je uključenje vlasti da bi koncept bio utemeljen u zakonskoj regulativi i sproveden
- Vijeće/Savjet ministara BiH
- Vlada FBiH
- Vlada RS
- Vlada Brčko distrikta
- Ministarstva (finansija i druga po potrebi)

Izazovi

I svakako od velikog značaja bi bilo učešće

- Agencija za osiguranje/nadzor osiguranja
- Udruženja društava za osiguranje
- Entitetskih uprava civilne zaštite

Za kraj...

Hvala na pažnji

